

Kultur- og likestillingsdepartementet

Att: Torunn Berg

Postmottak@kud.dep.no

Saksbehandler: Berit Therese Larsen

Oslo 12. august 2022

Innspill til kommende stortingsmelding om utviklingshemmedes menneskerettigheter

Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) takker for muligheten til å komme med innspill i forkant av kommende Stortingsmelding om utviklingshemmedes menneskerettigheter. Meldingen er en oppfølging av Rettighetsutvalgets rapport NOU 2016:17 På lik linje, og vi viser til innspillene vi har gitt til denne i høringsrunden. Vi viser også til innspill vi har gitt i forbindelse med deltagelsen vår i referansegruppen rundt stortingsmeldingen, og til strategi og handlingsplan for likestilling av mennesker med funksjonsnedsettelse - et samfunn for alle.

Rettighetsutvalget gjorde en grundig gjennomgang av rettighetene og levekårene til utviklingshemmede, med utgangspunkt i FNs konvensjon om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD). Resultatet var sjokkerende lesing, og konklusjonen til utvalget var nådeløs: *Utviklingshemmede i Norge utsettes for omfattende diskriminering og overgrep, og får ikke oppfylt sine mest grunnleggende rettigheter.* De diskrimineres i sektor etter sektor – i skole og utdanning, i helsevesenet, på arbeidsmarkedet, på fritiden, i retten til et eget hjem og i retten til å ta egne valg for sine liv.

Pandemien viste oss hvor lett utviklingshemmedes rettigheter blir satt til side, da de ble utsatt for sterk regulering i egne hjem, både besøksforbud og adgangskontroll. Dette var ulovlig, og ble heldigvis raskt tatt tak i. Men pandemien satte et forstørrelsesglass på situasjonen til funksjonshemmede og utviklingshemmede, og viste oss de utfordringene de står i til vanlig med enda større tydelighet. Det er på høy tid at regjeringen tar dette på alvor, og tar grep for å forbedre utviklingshemmedes situasjon, rettigheter og levekår.

FFOs innspill til departementet er å ta tak i og realisere utvalgets åtte løft for bedre rettigheter og levekår. Vi gjengir dem her, med noen tilleggstiltak fra oss. I tillegg vil vi ta opp utfordringene med BankID og digital ekskludering av utviklingshemmede, som må finne en rask løsning. Vi setter også inn et par innspill vi har fått fra våre medlemsorganisasjoner. På grunn av kort frist, sommerferie og intensive forberedelser til Arendalsuka har vi dessverre ikke tid og kapasitet til å bake dette inn i vår tekst. Det er mulig de også leverer dette som egne innspill.

Løft 1 – Selvbestemmelse og rettssikkerhet

- Inkorporere CRPD i menneskerettsloven.
- Etablere rettshjelptiltak for personer med utviklingshemning.
- Erstatte vergemål med en rett til beslutningsstøtte

- Ikke basere vilkårene for å frata en persons rettslige handleevne på diagnose.
- Oppheve tvangshjemlene i lovverket som gir adgang til tvang overfor personer med utviklingshemning (og annen nedsatt funksjonsevne), og innføre lovgivning i samsvar med CRPD.

Løft 2 – Likeverdig og inkluderende opplæring

- Oppfylle utviklingshemmedes rett til inkluderende opplæring i tråd med CRPD artikkel 24, men gi spesialundervisning der det er til elevens beste.
- Innføre krav om kompetanse til de som skal gjennomføre spesialundervisning.
- Begrense adgangen til å gi fritak i fag (skjer for ofte ut fra diagnose og i sammenheng med vedtak om spesialundervisning og IOP).
- Gi utviklingshemmede på lik linje med andre barn mulighet i løpet av skolegangen skal tilegne seg ferdigheter og kunnskaper som gjør dem i stand til å være en del av fellesskapet og ha et fullverdig liv.
- Gi flere utviklingshemmede ungdommer og voksne mulighet til å ta utdanning på høyere nivå.
- Pålegge PPT en plikt til å samarbeide med Statped på de områdene Statped forvalter.
- La det følge penger med et vedtak om spesialundervisning

Løft 3 – Arbeid for alle

FFO gikk imot utvalgets forslag om å gi kommunen hovedansvaret for tilrettelagt arbeid for utviklingshemmede. Vi mener at skal deres rettigheter knyttet til arbeidsliv ivaretas, bør de inngå som en del av Arbeids- og velferdsforvaltningens ansvar. Kommunens rolle bør være å bistå til at gruppen får et helhetlig og koordinert tilbud, der arbeid og aktivitet er helt vesentlig.

- La ansvaret for tilrettelagt arbeid ligge hos NAV og partnerskapet
- Gjennomfør grundige arbeidsevnevurderinger for alle utviklingshemmede.
- Utelat utviklingshemning fra listen over alvorlige tilstander det ikke stilles krav til arbeidsevnevurdering for å innføre uføretrygd til.
- Opprett flere VTA-plasser som statlige arbeidsmarkedstiltak – VTA må ikke fjernes som et statlig arbeidsmarkedstiltak!
- Tilby varig oppfølgingstiltak med individuell støtte for personer med utviklingshemning.

Løft 4 – Helse og omsorg

Utviklingshemmede er en forsømt gruppe i helse- og omsorgstjenesten.

- Gjennomfør utvalgets forslag for å bedre situasjonen for utviklingshemmede innen dette feltet.
- Se spesielt på tilbudet til utviklingshemmede i forbindelse med tiltak i primærhelsemeldingen.
- Gi utviklingshemmede samme rett til fastlege som andre.
- Gjennomfør et kunnskapsløft blant ansatte i omsorgsboliger for utviklingshemmede, slik at de får kunnskap om hvordan vurdere om beboerne trenger helsehjelp.

Løft 5 – Eget hjem

- Sikre CRPD artikkel 19 om at utviklingshemmede skal kunne velge hvor og med hvem man vil bo. Menneskerettighetene er ikke laget for å gi stordriftsfordeler.
- Sett et generelt tak på seks samlokaliserte enheter, men når flere enn seks utviklingshemmede selv ønsker å bo sammen og tar initiativ til boligprosjekter må regelverket ikke stå i veien for dette. Husbanken må utvise skjønn i slike tilfeller.

- Når utviklingshemmede ønsker å bo for seg selv i egen bolig, må de få respekt for dette og kommunen må legge til rette for dette.
- Ikke bland sammen diagnosegrupper som psykiatri, rus og utviklingshemmede.
- Endre § 3-7 i helse- og omsorgstjenesteloven slik at kommunen får en lovpålagt plikt til å skaffe boliger til vanskeligstilte
- Innfør en individuell rett til bolig.
- Innfør en rett til beslutningsstøtte, som inkluderer støtte til flytting i egen bolig.
- Kom med tiltak for å løse situasjonen med store bofellesskap som allerede finnes.
- Utarbeid statlige planretningslinjer som sikrer gjennomføring av CRPD i kommunale arealplaner
- Styrk Husbankens generelle veiledning til kommunene om politiske mål for boligpolitikken og kommunalt planarbeid styrkes.
- Innfør systemer for kvalitetssikring av avlastnings- og barneboliger. 1) Godkjenningsordning for private og offentlige virksomheter som driver avlastnings- eller barnebolig tilsvarende forskriften som gjelder for barneverninstitusjoner. 2) Kvalitetsforskrift for avlastnings- og barneboliger. Kravene skal tilsvare de som gjelder for barneverninstitusjoner. 3.) Tilsynet med barne- og avlastningsboliger styrkes. Fylkesmannen pålegges å drive stedlig tilsyn, og gis kompetanse til å pålegge retting eller avvikling ved uforsvarlig drift.
- Tilby avlastning ut fra hver enkelt brukers behov.

Løft 6 – Kompetanse og kunnskap

- Kom med tiltak for kunnskap- og kompetanseheving hos personale som jobber med utviklingshemmede på alle samfunnsområder, samt i ledelsen og kommuneadministrasjon.

Løft 7 – Koordinerte tjenester

- Oppfyll utviklingshemmedes og deres familiers rett til barnekoordinator, og før tilsyn med kommunens plikt til å tilby koordinator til voksne.

Innspill fra Autismeforeningen: Som Riksrevisjonen påpeker i «[undersøkelser av helse- og omsorgstjenester til barn med funksjonsnedsettelse](#)» er det store mangler i dette tilbudet, og også store forskjeller i organisering, kompetanse, klagemuligheter og i hvordan regelverket blir utøvd i ulike kommuner. For mange oppleves det som nødvendig med en diagnose for å få den hjelpen de trenger, men etter en diagnostisering må de fortsatt gjennom behovsprøvinger og gang på gang bevise at de har behov for hjelp fra ulike instanser. Den kontinuerlige behovsprøvingen fører til at personer med utviklingshemming trenger ressurssterke pårørende, som har mulighet til å legge inn en enorm arbeidsinnsats, for å få oppfylt sine grunnleggende rettigheter. De pårørende må ofte også koordinere tjenestetilbudet.

CRPD må inkorporeres i norsk lovverk, og for å få gjennomført en praktisk styrking av menneskerettighetene til personer med utviklingshemming er det nødvendig å øke ressursene i hjelpeapparatet. Det trengs mer ressurser til helsetjenester gjennom hele livet, til koordinering og samordning mellom ulike tjenester og for å sørge for at alle som trenger det får rett hjelp til rett tid.

Løft 8 Målrrettet styring

- Gjennomfør utvalgets forslag under dette punktet, og vurder om det kan være positive synergieffekter i å koordinere oppfølgingen som her beskrives for fysisk og psykisk funksjonshemmede. Det gjelder spesielt i tydeliggjøring av pådriveransvaret, rapportering til Stortinget og ikke minst i en helhetlig plan for oppfølging av CRPD

Andre områder

Fritid

- Understrek kommunens ansvar for å tilby utviklingshemmede et tilrettelagt fritidstilbud tydelig.
- Evaluer og forbedre støttekontaktordningen, og sikre en individuell vurdering av hva som må til for at den enkelte kan få en mer meningsfylt og aktiv fritid må sikres. Bedre opplæring av støttekontaktene kan bidra til dette.

Politisk deltakelse

- Legg til rette for mer aktiv politisk deltakelse blant utviklingshemmede slik at denne gruppen får mulighet til å delta i demokratiet på lik linje med andre borgere, og være med å påvirke politiske beslutninger.
- Start med å kartlegge utviklingshemmedes deltakelse i valg, interesseorganisasjoner, kommunale- og fylkeskommunale råd og i samfunnsdebatten generelt.

BankID og digital ekskludering av utviklingshemmede

FFOs rettighetscenter¹ har mottatt flere saker angående den digitale ekskluderingen av utviklingshemmede med verge. Vi legger disse sakene inn på slutten av dette brevet. Er man underlagt økonomisk verge, så er man ikke kvalifisert til å ha BankID. Rettighetscenteret mottok i 2021 1220 saker, herunder flere relatert til BankID-problematikken.

BankID er personlig og kan ikke utstedes til personer som er «under vergemål der de er fritatt rettslig handleevne i økonomiske forhold». Personer med verge får med andre ord ikke ha egen BankID som følge av dette. Ofte fører dette til at verge eller hjelper legger ut av egen lomme og får tilbakebetalt senere. Dette er en sammenblanding mellom hjelpers/verges og vergehavers økonomi, noe som er svært uheldig.

Offentlige og private virksomheter har digitalisert store deler av sine tjenester og aktiviteter. De fleste betalingsløsninger er digitaliserte. Flere steder aksepterer bare Vipps eller annen kontantløs betaling, og mange steder skjer bestilling og betaling gjennom applikasjon. Dette gjelder enten det er snakk om en konsertopplevelse, kino, parkering, kafe- eller restaurantbesøk eller netthandel.

Mer alvorlig er at det også kreves ved innlogging på offentlige sider som Helsenorge, Altinn og NAV. Det innebærer at gruppen heller ikke har lik tilgang til vaksinestatus og koronasertifikat som andre innbyggere. At viktig helseinformasjon og -tjenester knyttes til en banktjeneste som ikke er tilgjengelig for alle innbyggere er diskriminerende og alvorlig.

I FNs konvensjon om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne, artikkel 19 bokstav c står det følgende:

«Konvensjonspartene erkjenner at alle mennesker med nedsatt funksjonsevne har samme rett som andre til å leve i samfunnet, med de samme valgmuligheter, og skal treffe effektive og hensiktsmessige tiltak for å legge til rette for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal kunne gjøre full bruk av denne rettighet, og bli fullt inkludert og delta i samfunnet, blant annet ved å sikre:

(...) At samfunnets tjenester og tilbud for befolkningen generelt er tilgjengelig på lik linje for mennesker med nedsatt funksjonsevne, og tar hensyn til deres behov.»

Dagens BankID-ordning fører til diskriminering og ekskludering av en gruppe mennesker.

Diskrimineringsnemnda konkluderte i sak 21/168 med at en bank hadde handlet i strid med forbudet mot diskriminering på grunn av funksjonsnedsettelse, jf. likestillings- og diskrimineringsloven § 6, overfor A, ved at hun ikke får utstedt BankID. Nemnda la vekt på at BankID er et viktig instrument i et moderne

¹ FFOs rettighetscenter er et rådgivnings- og kompetansesenter i rettighetsspørsmål som gjelder personer med funksjonshemming og kronisk sykdom

samfunn som de fleste har behov for. Det kan være avgjørende for å få tilgang på for eksempel varer via internett og informasjon om egen helse eller økonomi via ulike portaler.

Statens sivilrettsforvaltnings (SRF) arbeid med digitalisering av vergefullmakter er et godt steg på veien, men det vil ikke fungere i alle tilfeller hvor det er nødvendig med BankID. Det vil for eksempel ikke være mulig å gjennomføre netthandel på denne måten. For mange kan det uansett være upraktisk å måtte avtale med vergen at man skal gjennomføre netthandel. Det er heller ingen løsning for at personer som ikke kan bruke BankID på egenhånd skal få BankID selv.

For FFO er det viktig at det tilbys digital tilgang til offentlige tjenester for alle – også de som ikke kan bruke BankID. Vi vet at det jobbes med løsninger for dette, og vi bidrar gjerne i dette arbeidet. Det haster, og vi ber regjeringen om å ta tak i dette og sikre likestilling for utviklingshemmede på området.

FFO vil avslutte der vi begynte, med å appellere til regjeringen om å ta utvalgets alvorlige beskrivelser inn over seg, og at norsk politikk og forvaltning tar grep for å stoppe bruddene på menneskerettighetene til mennesker med utviklingshemming.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Eva Buschmann
Styreleder

Lilly Ann Elvestad
Generalsekretær

Innspill til FFO fra CP-foreningen – 11.08.22 **Stortingsmelding om menneskerettigheter til personer med utviklingshemming**

BPA

Det er i dag vanskelig for utviklingshemmede å få innvilget BPA, særlig de som bor i kommunale boliger/døgnbemannede fellesskap. Vi mener at bosted/boform ikke må ha betydning for om en får innvilget ordningen eller ikke. Det må være det faktiske behovet som må være avgjørende.

Vi opplever at beboerne i boliger, både unge og eldre, er prisgitt det tilbudet de har i boligen, og at de opplever lite valgfrihet. For eksempel er det veldig vanskelig å delta på fritidstilbud, særlig i helgene. For unge, og for så vidt eldre også, kan det oppleves veldig nedverdiggende å ha med foreldre, på ulike arrangement. Og ikke alle foreldre eller andre pårørende har anledning til å stille opp heller når barna er blitt voksne.

Vi tror at bedre tilgang på BPA kan forhindre unødvendig isolasjon og ensomhet. Vi er bekymret over at ikke alle godt nok kjenner mulighetene som ligger i BPA-ordningen, fordi tilbudet ikke er kommunisert godt nok til alle som kunne hatt behov for den. Vi er også bekymret over at mange i boliger ikke har de ressursene som skal til og/eller pårørende rundt seg til å kunne søke om BPA. Derfor kan det oppstå et unødvendig skille mellom ressurssterke og ikke-ressurssterke, selv om det er de ressursvake som i mange tilfeller hadde trengt mer frihet og en mindre isolert tilværelse. For denne gruppen kan støtte til å søke og administrere BPA-ordningen være viktig, og kommunene bør også selv ta initiativ og tilrettelegge for med-arbeidsledelse for de som har behov for dette.

Ferietilbud

For enkelte med utviklingshemming og store hjelpebehov er ferieturer nesten helt uoppnåelig, både økonomisk og praktisk. For disse kan en ukes ferietur beløpe seg til store summer, fordi man må betale både lønn til personale og merkostnader ved reise og opphold. Vi opplever at mange som bor i kommunale omsorgsboliger i svært liten grad har tilgang på BPA og er stor grad prisgitt det tjeneste- og fritidstilbudet som boligen tilbyr. Uten pårørende som kan stille som hjelpere eller frivillige organisasjoner betyr det at ferietur for mange er helt utelukket. At mange opplever dette som en form for diskriminering er forståelig siden det er hjelpebehovet og ikke ferien som gjør det så kostbart.

Vi mener derfor kommunene i større grad må dekke merkostnader knyttet til feriereiser enn det som er tilfelle i dag. I tillegg mener vi også at kommunene i større grad selv må arrangere gode sommertilbud for beboerne i de ulike omsorgsboligene.

Helse/Habilitering

Vi mener det er viktig å styrke habiliteringstilbudet for barn og voksne med utviklingshemming. Vårt mål er at barne- og voksenhabiliteringene i helseforetakene skal få et kvalitetsløft, fordi dagens tilbud har blitt nedprioritert i for lang tid.

Det er i dag altfor store forskjeller i tilbudet rundt om i landet og det er helt nødvendig å etablere en mer likeverdig habiliteringstjeneste. Vi mener det trengs en satsning i form av økte ressurser og bemanning, nasjonale retningslinjer og bedre registerdata, en etablering av bedre overganger mellom barne- og voksenhabiliteringen og å styrke oppfølgingen innenfor psykisk helse.

Det er også viktig å sikre alle mennesker med funksjonsnedsettelse bedre tilgang på generelle helsetjenester. Det er viktig at alle får det samme tilbudet om screeningsundersøkelser, for eksempel kolesterolverdier, mammografi, gynekologi eller gastroskopi osv.

Arbeid (kun en betraktning)

Vårt inntrykk er at VTA ordningen fungerer veldig bra og at de siste års satsning på denne har vært veldig positiv. I CP-foreningen har vi mange gode eksempler på at personer med utviklingshemming trives i sine varige tilrettelagte stillinger, særlig de som arbeider på ordinære arbeidsplasser. Et godt fungerende dagtilbud er viktig for alle.

Bolig (noen punkter bare)

* at den individuelle retten til bolig må styrkes og at den enkelte sikres medbestemmelse og innflytelse i valg av bosted.

- at kommuner ikke planlegger og bygger store institusjonslignende omsorgsboliger og avlastningsboliger for barn og unge med funksjonsnedsettelse
- at kravene til universell utforming i kommunale omsorgsboliger styrkes, blant annet til areal, slik at vi får flere leiligheter som faktisk plass til ulike tekniske hjelpemidler og nødvendig utstyr.
- at de kommunale husleiene reduseres og at ordninger som «gjengs leie» avskaffes.
- at vedlikehold prioriteres i kommunale boliger.
- at den nasjonale bostøtteordningen gjennomgås og forbedres og blant annet inkluderer flere med uføretrygd.

Innspill fra LUPE – Landsforeningen for utviklingshemmede og deres pårørende (også sendt direkte til KUD)

Særskilte utfordringsområder:

- Vergemålslova og måten lova vert praktisert er med på å diskriminere utviklingshemmede på alle områder. Manglende muligheter til å kunne påverke eget liv er eit stort problem for mange utviklingshemmede, då vergemålslova tek ifrå mange utviklingshemmede retten til å kunne bestemme over eget liv. § 33 i lova seier noko om at vergehaver skal høyres, men i mange tilfeller ser ein at dette ikkje blir fulgt og at verge medfører eit hinder for at vergehaver kan ha eit godt liv. Vergemålskontorene virker som at dei er meir opptekne i dei økonomiske disposisjonane enn kva ønsker og muligheter den utviklingshemmede har til å kunne styre over sitt eige liv. I tillegg ser ein at vergemålsloven hindrer verge til å kunne innhente støtte og veiledning frå likepersonar og jurister/advokatar, då dette ikkje er spesifisert i vergemålsfullmakta. Dette problemet medfører at verge står i fare for å miste vergemålet på grunn av klager frå kommunen vergehaver bur i, då dei vil kunne klage på at pårørende/verge innhenter spesialkompetanse frå likepersonar/advokater.
- Retten til å bestemme kor ein vil bu jfr CRPD er fraværende, spesielt i forhold til kommunale omsorgsboliger, er fraværende. Kommunane bestemmer kor ein skal bu og kven man skal bu saman med, noko som er eit alvorlig brot på CRPD.
- Retten til å bestemme over eige liv er heller ikkje tilstade, då turnus og kommunenes økonomi bestemmer over tjenestetilbud. Viser til likestillingsombudets rapport der det kjem fram at utviklingshemmede har liten eller lita påvirkningsgrad på tjenestetilbudet ein mottar.
- Opplæringstilbudet er svært mangelfullt og ein opplever at det ikkje forventes at utviklingshemmede får ein yrkeskompetanse, noko som medfører at mange utviklingshemmede får eit mangelfullt opplæringstilbud og ender opp med ein kompetanse innen «vaffelsteiking og kaffikoking»
- Likestillingsarbeidet er fullstendig fraværende og dei holdninger man opplever overfor denne gruppa er svært dårlige. Regjeringen må ta tak i dette og gjere noko for at dette blir betre.

Saker til Rettighetssenteret om BankID (2020-2022).

Sak 1:

«Vi har nå ramla inn i det 16. året som foreldre til et barn med samtykkekompetanse uten signaturkompetanse. (CP). Her støter vi på store utfordringer med BankID. Han er heldigital selv, men blir henvist til postløsninger (!?) og utilstrekkelige tilbud av tjenester fordi han trenger assistanse? Hva er gjort ifht dette før? Hvilke rettigheter har han? Det gjelder så langt helsenorge.no, helfo.no, kirken.no, bankløsninger mm. Dette kan være en av de kampene jeg velger å ta, for å få en langt bedre hverdag de neste årene!»

Sak 2:

Saken gjelder en kvinne på 18 år som har fått oppnevnt verge. Med en gang hun fikk verge, så ble hennes BankID fjernet. Lurer på om FFO har løftet dette som en sak på vegne av alle som er berørt av dette.

Sak 3:

Innringer er verge for en person i 30-årene. Kodebrikken gikk i stykker. Får ikke utstedt ny bankID. Hvordan skal hun komme inn på Helsenorge etc. uten kodebrikke. Personen har ikke språk og kan ikke skrive.

Sak 4:

Vedkommende tar kontakt angående person med verge som ikke får bankID. Kan da ikke logge seg inn på NAV og andre offentlige sider. Har behov for hjelp for å få ordnet dette.

Sak 5:

Vedkommende tar kontakt angående person på 16 år. Kan ikke lese/skrive. Får ikke BankId. Har behov for det for å kunne logge seg inn på offentlige sider. Har RS tips å komme med?

Sak 6:

Innsender mener kort sagt at FFO bør gjøre mer med bank-ID-problematikken.

«Jeg har et spørsmål til dere. Hvordan kan Dere tillate Norske banker å nekte mange funksjonshemmede å ha bankkort?? Det er en alvorlig inngripen i Deres liv og ødelegger mye av det sosiale livet deres. Det finnes mange som liker å ta en taxi tur , en buss tur, dra på sosiale tilstelninger , kjøpe gaver til familie, dra en tur til en brygge å kjøpe seg is osv , reise på turer med tog, gå på kino +++ De går avtaler om å andre på "krita" i noen få butikker men så uverdig da både for de, pårørende, støtte kontakter, tjeneste ytere osv.. De er ganske strenge regler , detceg bra da, for de som jobber med funksjonshemmede ihenhold til inngripen i Deres liv. Alt annet skal være prøvd før det fattes vedtak , via Fylkesmannen, om så drastiske tiltak. (...) De nesten setter levevilkårene til de funksjonshemmede mange år tilbake i tid. De nærmest skal stues bort for de har ikke har bank kort å kan ta seg ut på sosiale sammenkomster osv. Dette er veldig graverende spør Dere meg..»

Sak 7:

Innringer er verge for en person som ikke lengre har bankID. Men har hatt det tidligere. Da registrert på Helsenorge. Ikke mulig å få tilsendt informasjon skriftlig fra Helsenorge. F eks får de ikke testresultater av covid skriftlig. Har en tilstand som stadig gir symptomer på covid og må derfor testes ofte.

Sak 8:

«Jeg skriver til dere da jeg begynner å bli ganske frustrert over ekskludering av personer med verge og Bank ID. Jeg er (...) verge til en sterkt funksjonshemmet gutt i 20-årene. Han bor i egen leilighet med omsorgstjenester. Jeg er verge og har den økonomiske og helsemessige oppfølgingen. I tillegg til en del andre praktiske ting som skal ordnes.

[Gutten) skal leve et så tilnærmet normalt liv som mulig med hans forutsetninger. I dag er mye av samfunnet lagt opp til innlogginger med Bank ID og vipps betaling. Siden han har verge får han ikke ha Bank Id. Og siden han ikke har Bank ID får han heller ikke ha Vipps. Dette syns han er ganske urettferdig, samtidig som det er veldig tungvint for oss. Personalet og vi må ofte legge ut for han der det er betaling kun med vipps. Vi skal føre et vergeregnskap og det gjør at regnskapet blir utfordrende når vi må gjøre overføringer i øst og vest for utlegg gjort av andre.

Noen nylige frustrerende eksempler:

** Han var i Dyreparken nettopp. Der var alt av mat/resturanter basert på apper og betaling med vipps. Han kunne da egentlig ikke kjøpe noe uten at andre betalte for han. Dette er også vanlig mange andre steder i dag.*

** Jeg/han kommer ikke inn på Helsenorge på viktige opplysninger, da det krever Bank ID på en del dokumenter som legges ut.*

I tillegg kommer jeg ikke inn på forsikringsdokumenter hos IF, da det krever Bank ID.

** Jeg får ikke lenger opp hans efakturaer i banken min. Jeg må nå ta kontakt med alle han har efaktura*

hos og be de sende i papirform istedet. Dette er jo ikke ønskelig for oss. I tillegg er det mange som har gebyr for papirfakturaer.

Det begynner å bli et stort hverdagsproblem, da mye av det vi omgir oss med er basert på Bank ID og vipps, og apper med Bank ID. Etter nye regler som trådte i kraft i mai, er det blitt enda vanskeligere.. Dette mener jeg er diskriminering av personer med behov for verge og bør tas tak i omgående.»